

Betænkning afgivet af Social- og Ældreudvalget den 3. marts 2022

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at lovfæste klippekortordningen

[af Karina Adsbøl (DF) m.fl.]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, RV, EL, LA og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (V) vil stemme hverken for eller imod beslutningsforslaget.

Et *andet mindretal* i udvalget (KF, NB, Karina Adsbøl (UFG), Liselott Blixt (UFG) og Marie Krarup (UFG) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkeparti, Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Radikale

Venstre

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Radikale Venstres medlemmer af udvalget anerkender, at klippekortordningen har været med til at sætte fokus på den enkelte ældres selvbestemmelsesret og indflydelse på hjælpen.

Lovbestemte klippekortordninger trækker dog i den forkerte retning i forhold til et ønske om at sætte ældreplejen fri og skabe en sammenhængende pleje. Forslaget vil også betyde ekstra registreringer og dokumentationskrav i ældreplejen og dermed fjerne tid fra kerneopgaven.

Desuden mangler der finansiering af forslaget, da et nyt krav om klippekortordning vil medføre behov for DUT-kompensation til kommunerne. Med det aktuelle antal ældre i målgruppen anslås en samlet lovbestemt klippekortordning at ville koste mellem ca. 600 og 750 mio. kr. årligt.

S, SF og RV noterer endvidere, at hovedparten af kommunerne fortsat har klippekortordninger for de svageste

hjemmehjælpsmodtagere og for plejehjemsbeboerne efter overgangen til bloktilskud. Derudover angiver flere kommuner at have ordninger, som overlapper med klippekortordningerne.

S, SF og RV ønsker, at ældreplejen gentænkes, og at der skabes lovgivningsmæssige rammer, der understøtter, at den ældre modtager en værdig, fleksibel og sammenhængende pleje.

Venstre

For Venstres medlemmer af udvalget er det helt afgørende, at hver enkelt borger kan leve det liv, man selv har valgt. Det gælder også, når man bliver ældre. Mennesker er forskellige og har forskellige præferencer livet igennem. Det skal vores velfærdstilbud afspejle. Siden 2001 har V stået i spidsen for fritvalgsordninger inden for en række velfærdsområder.

Sammen med bl.a. Dansk Folkeparti indførte V klippekortordningen i 2017 for visiterede ældre i eget hjem og på plejehjem - et stærkt initiativ, som gav ældre mulighed for 30 minutters ekstra hjælp om ugen, som de selv kunne disponere over. For brugere af klippekortet var der også mulighed for at samle klippene, således at man f.eks. kunne vælge at tage på en længere tur for at gense barndommens gade, se barnebarnet spille fodbold eller gå til frisøren og få ordnet hår. Kort sagt: Klippe-kortet har bidraget til at give den enkelte borger selvbestemmelse og frihed til i højere grad at leve det liv, man selv har valgt, og prioritere hverdagen efter eget ønske. Det er og bliver en kerneværdi for os i V.

Siden starten af indførelsen af klippekortordningen har initiativet bevæget sig fra at være puljefinansieret til at være finansieret via bloktilskuddet. I forlængelse af den ændrede finansieringsmodel har flere kommuner beklageligvis fravalgt klippekortordningen. Det betyder, at ældre i flere kommuner nu har mindre indflydelse på egen hverdag og det liv, man ønsker at leve.

Selv om V anerkender og støtter forslagsstillernes ønske med beslutningsforslaget, kan V ikke stemme for beslutningsforslaget, da en lovfæstning af klippekortordningen, som forslaget lægger op til, vil kræve, at bloktilskuddet justeres tilsvarende. Eftersom der ikke er anvist denne finansiering, kan V ikke stemme for beslutningsforslaget i dets nuværende form om at lovfæste klippekortordningen.

V arbejder målrettet for at sikre mere frit valg og mere selvbestemmelse til ældre. V har i indeværende valgperiode stillet eller været medforslagsstiller på flere forslag, som på forskellig vis vil øge selvbestemmelsen for vores ældre. Af eksempler kan for det første bl.a. nævnes V's forslag om uvildige tværkommunale ældrevejledere, som kan guide ældre og deres pårørende til det bedste valg for borgeren, når der skal vælges et visiteret omsorgstilbud (f.eks. madservice).

For det andet kan nævnes forslaget om lokale bestyrelser på alle kommunale plejehjem, hvor også de pårørende skal have en plads på lige fod med ledelsen og personalet. Modellen kan sammenlignes med den model, vi kender fra vores skolebestyrelser, hvor bestyrelsen f.eks. har indflydelse på det værdigrundlag, som der arbejdes efter. Det samme bør gøre sig gældende for vores kommunale plejehjem.

Til sidst kan nævnes V's forslag til friplejehjem i alle kommuner. Tusindvis af ældre har ikke reelle valgmuligheder, når det sidste hjem skal vælges, da der kun er mulighed for at vælge det kommunale plejehjem. For os i Venstre er det ikke afgørende, om man vælger kommunale eller private tilbud. Det afgørende er, at der er større selvbestemmelse for vores borgere – også de ældre.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget finder det vigtigt, at der gennemføres forbedringer af ældreplejen, der både sikrer de ældre klare rettigheder og en fleksibilitet, der i langt højere grad end i dag giver den enkelte ældre mulighed for selv at disponere den tildelte hjælp. En permanentgørelse

af klippekortordningen vil kunne tilgodese begge disse hensyn.

Da beslutningsforslaget ikke er finansieret, kan Enhedslisten ikke støtte beslutningsforslaget. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Enhedslisten finder det kritisabelt, at der på trods af afsættelse af trecifrede millionbeløb til klippekortordninger i finansloven for både 2015 og 2017, er kommuner, der efterfølgende har afskaffet ordningerne. Det vidner om, at der er behov for at finde finansieringsmodeller, der sikrer, at statslige midler afsat til forbedringer af ældreplejen ledsages af konkrete rettigheder til de ældre.

Karina Adsbøl (UFG), Liselott Blixt (UFG) og Marie Krarup (UFG)

Karina Adsbøl (UFG), Liselott Blixt (UFG) og Marie Krarup (UFG) støtter som medforslagsstillere varmt op om forslaget til at lovfæste klippekortordningen, så ældre medborgere får mere medbestemmelse i eget liv.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 14. december 2021 og var til 1. behandling den 8. februar 2022. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Ældreudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Birgitte Vind (S) Bjørn Brandenburg (S) Camilla Fabricius (S) Christian Rabjerg Madsen (S) Daniel Toft Jakobsen (S)

Malte Larsen (S) Jan Johansen (S) Rasmus Stoklund (S) Trine Torp (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Kirsten Normann Andersen (SF) fmd. Christina Thorholm (RV) Susan Kronborg (RV) Pernille Skipper (EL)

Jakob Sølvhøj (EL) Torsten Gejl (ALT) Fatma Øktem (V) Anni Matthiesen (V) Stén Knuth (V)

Marlene Ambo-Rasmussen (V) Hans Andersen (V) Jane Heitmann (V) Karina Adsbøl (UFG) nfmd. Liselott Blixt (UFG)

Marie Krarup (UFG) Brigitte Klintkov Jerkel (KF) Mette Abildgaard (KF) Mette Thiesen (NB) Ole Birk Olesen (LA)

Dansk Folkeparti, Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Kristendemokraterne (KD)	1

Radikale Venstre (RV)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	13	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	10
Liberal Alliance (LA)	3		